
Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Landslægeembedets vejledning om human rabies profylakse

Til alle sundhedspersoner

Udgivet dato 31. Oktober – 2025

Indhold

Formålet med vejledningen	1
Rabies	2
Zoonose	2
Symptomer hos dyr	2
Håndtering af mistænkte dyr	2
Pre-exposure immunisering	3
Post-exposure immunisering	3
Referencer	5
Ikrafttræden	5

Formålet med vejledningen

Denne vejledning har til formål at beskrive sundhedspersoners opgaver i forbindelse med vaccination af personer, der er i risiko for rabies smitte samt vaccination af personer, der har været udsat for rabiessmitte. Målet er endvidere at øge viden om håndtering af rabies mistænkte dyr.

Denne vejledning træder i kraft den 31. oktober 2025.

”ELI-vejledning vedrørende human rabiesprofylakse” fra oktober 2016 ophæves.

Rabies

Rabies er en akut virusinfektion, sædvanligvis overført ved bid af inficerede dyr. Sygdommen medfører encephalitis, kramper og pareser og er ubehandlet dødelig.

Zoonose

En zoonose er en sygdom, der smitter fra dyr til mennesker. Rabies er enzootisk forekommende i Grønland, hvor infektionen vedligeholdes i polarrævepopulationen, hvorfra den i perioder spredes til slædehundebestanden og andre pattedyr såsom rensdyr og får. Husdyr og mennesker kan blive smittet med rabies ved at have været bidt af et inficeret dyr.

Symptomer hos dyr

Et dyr, der har rabies, udskiller virus i spyttet. Et menneske, der har kontakt med et rabiater dyr, kan smittes via bid eller sår på hænderne. Angrebne dyrs spyt kan være infektiøst helt op til 14 dage, før dyret udvikler symptomer. Dyr, der har rabies, ændrer adfærd f.eks. mister ræve deres naturlige skyhed og kommer tæt på hunde og mennesker. Fredelige hunde bliver pludseligt aggressive. Andre symptomer på rabies kan være: snappen efter indbildte fluer, stærk kløe, usædvanlig uro, nervøsitet, biden i alt – f.eks. jord og sten, unormal hovedholdning, raserianfald, savlen, lammelser af underkæben eller hele kroppen. En ræv der ikke er sky og udviser unormal adfærd, er næsten med garanti inficeret med rabies, og man skal derfor holde afstand og kontakte myndighederne med det samme (politi, kommune, Veterinær- og Fødevaremyndigheden).

Håndtering af mistænkte dyr

Alle formodninger om samt konkrete tilfælde af, at et dyr er inficeret af rabies, skal omgående anmeldes til Veterinær- og fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG) på email: uumasut@nanoq.gl, politiet eller kommunefoged, i henhold til Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 17. september 1997 om bekæmpelse af rabies. Det er vigtigt, at du holder afstand til dyr, der mistænkes for at have rabies, og at disse dyr aflives hurtigst muligt i samråd med Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG). Aflivning ved skydning skal så vidt muligt ske så dyrets hoved ikke beskadiges. Smitten sidder bl.a. i hjernen, og hovedet kan derfor benyttes til diagnostik hvis VFMG finder det relevant. Det vil altid være den ledende dyrlæge, som tager stilling til om dyret efter aflivning skal sendes til undersøgelse for Rabies i Danmark. Det er vigtigt at dyret skydes i hjertet og ikke i hovedet (kontakt kommunens hundeskyder). Hovedet skal opbevares på frost i sundhedsvæsenets regi. Kroppen skal brændes. Kommunens hundeskyder kan hjælpe med det praktiske. VFMG leverer forsendelsesmateriale og betaler for forsendelsen.

Kategorier for eksponering

Følgende kategorier beskriver risikoen for eksponering for RABV (rabiesvirus) afhængigt af typen af kontakt med det dyr, der mistænkes for at have rabies. Eksponeringskategorien afgør den anbefalede PEP-procedure (posteksponeringsprofylakse):

- **Kategori I:** Berøring eller fodring af dyr, slik fra dyr på intakt hud (ingen eksponering).
- **Kategori II:** Niblen på ubeskyttet hud, mindre rifter eller hudafskrabninger uden blødning (eksponering).
- **Kategori III:** Enkelt eller flere transdermale bid eller rifter, kontakt med slimhinder eller beskadiget hud med spyt fra dyr, eksponering ved direkte kontakt med fx ræv (alvorlig eksponering).

Pre-exposure immunisering (PrEP)

I Grønland bruges vaccinen **Rabipur**. Bemærk at vaccinationsprogrammet før og efter udsættelse for smitterisiko er anderledes end beskrevet i produktresuméet.

Følgende program anbefales til immunkompetente:

Der gives i alt to vaccinationer intramuskulært: dag 0 og dag 7.

Følgende program anbefales til immunsupprimerede:

Immunsupprimerede personer skal som PrEP have i alt tre vaccinationer intramuskulært: dag 0, dag 7 og mellem dag 21 og dag 28.

Post-exposure immunisering (PEP)

Der findes flere programmer for vaccination. Landslægeembedet anbefaler Essen-programmet.

Program	Dage for vaccination	Bemærkninger
Essen	Dag 0, 3, 7 og mellem dag 14-28	- Gives som intramuskulære injektioner (IM) - Intervallet mellem dag 0 og dag 3 skal overholdes - Tredje og fjerde vaccine kan justeres ved behov. Hvis tredje vaccine flyttes, skal fjerde vaccine flyttes tilsvarende

Indikation for PEP og behandling (sårrens, rabiesvaccine og evt. HRIG*) kan ses i nedenstående skema:

Gruppe	Indikation	Behandling
Ikke tidligere rabiesvaccinerede	- Bid/krads af inficeret polarræv - Kontakt med polarrævspyt på slimhinder eller beskadiget hud - Bid/krads af kendt rabiate dyr - Bid/krads med hudpenetration eller kontakt med spyt på slimhinder eller beskadiget hud fra pattedyr i endemiske lande eller uvaccinerede importerede dyr	Sårrensning samt fire rabiesvacciner: dag 0, 3, 7 og mellem dag 14 og 28 + HRIG én gang dag 0, med indikation til og med 7 dage efter første rabiesvaccination. Intervallet mellem de første to vaccinationer skal overholdes, men tredje og fjerde vaccine kan justeres ved behov, uden at det forringer den beskyttende effekt. Hvis tredje vaccination flyttes, skal fjerde vaccination flyttes tilsvarende.
Ikke tidligere rabiesvaccinerede som er immunsupprimerede	Immunsupprimerede personer eksponeret som ovenfor, selv ved mindre rifter uden hudpenetration (undtaget velbehandlede HIV-positive med CD4-tal >200 celler/ μ l)	Sårrensning samt fem rabiesvacciner (dag 0, 3, 7, 14 og 28) + HRIG én gang dag 0, med indikation til og med 7 dage efter første rabiesvaccination
Tidligere vaccinerede personer	- Bid/krads af polarræv - Kontakt med polarrævspyt på slimhinder eller beskadiget hud - Bid/krads af kendt rabiate dyr - Bid/krads med hudpenetration eller kontakt med spyt på slimhinder eller beskadiget hud fra pattedyr i endemiske lande eller uvaccinerede importerede dyr	Sårrensning + to rabiesvacciner (dag 0 og 3). Ingen indikation for HRIG
Tidligere vaccinerede personer som er immunsupprimerede	Immunsupprimerede personer eksponeret som ovenfor, selv ved mindre rifter uden hudpenetration (undtaget velbehandlede HIV-positive med CD4-tal >200 celler/ μ l)	Evt. sårrensning + fem rabiesvacciner (dag 0, 3, 7, 14 og 28) + HRIG én gang dag 0, med indikation til og med 7 dage efter første rabiesvaccination
Ingen indikation	Dyret opfører sig normalt i 10 dage efter bid/krads	Ingen behandling

*HRIG står for Humant immunglobulin er fremstillet ud fra donorer, der er hyperimmuniserede med rabiesvaccine. Anvendes sammen med rabiesvaccination efter eksposition for rabies. Sædvanlig dosis er 20 IE/kg. Passiv tilførsel af rabiesantistof forsinker spredningen af rabiesvirus, så den aktive immunisering (rabiesvaccinationen) i tide kan nå at inducere autologe antistoffer mod virus. Anvendelse af humant rabies immunglobulin er derfor overflødig hos personer, der forud er fuldt vaccinerede.

Rekvireres fra Epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut.

Referencer

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 22 af 17. september 1997 om bekæmpelse af rabies (hundegalskab)

Rabies vaccines: WHO position paper – April 2018

Statens Serum Institut - ssi.dk

Ikrafttræden

Denne vejledning træder i kraft den 31. Oktober 2025.

Landslægeembedet, den 30. Oktober 2025

Paneeraq Noahsen / Navarana Johansen